

Strömsbergs bruk kan ännu mer

Den utgrävda Kyrkmyrskällan med upprensad närmiljö.

Projektägare:	Stiftelsen Strömsbergs Industriminnen, ideell förening
Projektledare:	Eric Form
Kommun:	Tierp
Dnr:	110
Jnr:	2012-2184
Projekttid:	2012-02-28 – 2014-05-31

Beviljade stödmedel:	138 675 kr	Använda stödmedel:	112 755 kr
-----------------------------	------------	---------------------------	------------

Totalt använda resurser i projektet:	312 959 kr
---	------------

Effekter av projektet: ”Samverkan ifrågasätts inte. Fler nöjda Strömsbergsbor. Fler bostäder och fast boende. Fler besökare.”

Eric Form, projektledare

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

Inom ramen för två genomförda leaderprojekt har sedan år 2009 en betydande upprustning skett av den yttre miljön i Strömsberg. Samarbetsnätverk har bildats och kontakter har knutits. Orten har marknadsförts vid flera mässor och omvärldens intresse för orten har vuxit för såväl besök som bosättning. Antalet besök till Strömsberg har ökat successivt och uppgick under år 2011 till drygt 14 000. Intresset bland de boende på orten att aktivt medverka i förändringen har vuxit allt eftersom projekten framskridit och resultaten blivit tydliga. Samarbetskommittén och boende ser nu behov av att fullfölja och förstärka det påbörjade utvecklingsarbetet. Dessutom återstår vissa planerade åtgärder som inte kunnat genomföras under tidigare projekt.

SYFTE

Projektets syfte är att stimulera till ökat företagande och tryggade försörjningsmöjligheter, större inflyttning till bl.a. befintlig tomtmark, samt höjd livskvalitet för de boende genom att tillmötesgå deras och ett ökande antal besökarens behov/önskemål om aktiviteter och möjlighet till rekreation på stället.

VERKSAMHET

Projektet utgör en tredje etapp i ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Det praktiska arbetet inom projektet innefattar bland annat:

- Fullföljande av påbörjad förkovring av Industriminnesparken
- Ytterligare klippning av vegetationen i bruksdammen
- Fullföljande av påbörjad upprustning av miljön kring två källor i Strömsbergs grannskap
- Upprustning av minigolfbana och tillhörande kiosk
- Förbättring av informationen i Besökscentrum
- Lagning av ett läckande tak i Skogsbruksmuseum

Parallellt med detta bedrivs inom projektet fortsatt arbete med

- Planering av Strömsbergs långsiktiga utveckling.
- Mobilisering och förstärkning av lokala nätverk.
- Aktivt marknadsföringsarbete för att locka till besök och inflyttning till orten, både lokalt och genom deltagande i 60plus-mässan i Uppsala. Inför mässan produceras en åttasidig kalenderfolder.

Projektets kommentarer om ev. skillnader mellan planerad och genomförd verksamhet

Upprustning av minigolfbana och tillhörande kiosk genomfördes inte. Planen var att upprustningen skulle bli ett delprojekt att arbeta med för "ungdomar" i åldern 15-27 år. Det visade sig vara svårt att forma gruppen. När de äldre startade arbetet visade det sig att allt var i så dåligt skick att banan slopades.

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Eric Form

Första kontakten med Leader

Genom det första projektet ”Strömsberg kan”.

Leader som metod

Tycker att idén som sådan är god, d.v.s. att projekten bygger på önskemål som kommer underifrån och ska resultera i samverkan för sammanhållning, starkare landsbygd och företagande. Menar att det är enkelt att framföra önskemål om åtgärder för att utveckla ett samhälle eller ort, att svårigheterna uppstår vid genomförandet, eftersom det kräver deltagande och ansvar. Tycker att resultaten av nu avslutat projekt är goda.

Leaders betydelse för projektet

Uppger att nätverkandet var igång sedan tidigare. Menar att utvecklingen av parken är en nödvändighet för att göra bruket attraktivt. Tror att takreparation, klippning av vegetation i bruksdammen och upprustning av besökscentrum hade skjutits på framtiden utan Leader och att deltagande i 60plus-mässan, produktion av informationsbroschyr och återskapande av miljöerna kring källorna inte hade genomförts.

Genomförande

Upplever att det lokala nätverket med arbetsgrupper, där berörda inser och månar om värdet av samverkan har stärkts. Uppger att det gemensamma målet i första rummet är att förbättra villkoren i bruket, både för boende och mikroföretag och att den ökande dagsturismen fungerar som en reklampelare för inflyttning och bostadsbyggande.

Innovation

Tycker att projektet blev innovativt. I styrgruppen har tankar fötts på att fortsätta enligt leadermetoden och i sammanhanget se utanför det lokala området. Det skulle i så fall innebära att nätverket behöver vidgas och att ytterligare aktörer behöver engageras. Stötestenen tros fortsättningsvis vara finansieringsfrågan.

Samverkan och nätverkande

Uppger att nätverket var etablerat sedan tidigare men att det har utvecklats. Speciella arbetsgrupper vid sidan av projektet har kommit till. Hela leaderverksamheten tros idag endast ifrågasättas av en avtagande minoritet fundamentalister, som bara kan se fördelarna hos det förflutna.

Ökad affärsmässighet

Projektet gav möjlighet till mässframträdande och trycksaksproduktion med påföljande relativt konstanta besöksiffror. Upplever att nätverkets förståelse för värdet av mässdeltagande och marknadsföring ökade trots en urusel sommar 2012. Detta medförde mässaktiviteter och trycksaker påföljande år, som i sin tur bidragit till fortsatt positiv utveckling av dagsbesökare.

Konsekvensen uppges ha blivit: Fler öppettidgar i Café Strömsberg, som sysselsatt fler personer. Fler bussgrupper, fler deltagare vid guidningar, fler besökare till Nostalgimuseum och skogsbruksmuseum.

Långsiktighet

Medverkande på mässan 60plus upprepades 2013 och 2014. Deltagande 2015 i ny form planeras. Informationskalendern nyproducerades 2013 och 2014. Den tros ha kommit för att stanna. Hemsidan www.stromsbergsbruk.nu har aktiverats. Marknadsföringen av bruket ses idag som en självklar del av nätverkets verksamhet. Industriminnesparkens upprustning fortgår. Publika mätningar ger parkmiljön höga värden och klassas som besöksmål nr två efter Café Strömsberg. Vassklippning har genomförts även 2013 i det lokala nätverkets regi. Bruksdammen har blivit tydlig. Uppenbarligen mår fisken bättre. Ytterligare klippning fordras. Skogsbruksmuseum har fått ändamålsenligare lokaler och kan expandera sin verksamhet, sedan det läckande taket lagats. Källprojektet överlever, men kräver årligt underhåll och översyn så att inte vegetationen återerövrar förlorad terräng. Effekter som kan ses av projektet idag är att samverkan inte ifrågasätts. Fler nöjda Strömsbergsbor. Fler bostäder och fast boende. Fler besökare.

Framtidsutsikter för projektet

I likhet med tidigare leaderprojekt kommer de fysiska resultaten av projektet vid oförändrade variabler att bestå men kräva underhåll. Nätverket har blivit en naturlig mötesplats, deltagarna gör många av de egna frågorna till gemensamma. Samarbetet ses som naturligt, även om uppfattningar kan brytas och tros landa i nya och troligen bredare leaderprojekt.

Inom det centrala Strömsbergs bruk är Leader på allas läppar. Vetskapen förklingar med avståndet, men är hög i andra nätverk där någon av organisationerna i nätverket medverkar. Upplever att det nu avslutade och tidigare leaderprojekt samt kraftigt marknadsföring har rört om i grytan i och omkring bruket. En naturlig konsekvens har blivit att intresset för bruket ökat och att det därför skrivs allt oftare om orten och aktiviteterna. Presskontakten är ömsesidig, men leadersambandet har inte förtydligats. Projektet har själva spridit information via "lokaltidningen" BruksNytt 4 x 500 ex samt via hemsida, www.stromsbergsbruk.nu

Attitydförändring

Menar att attityden har förändrats i högsta grad, såväl lokalt som regionalt. Ser det ökande antalet dagbesökare samt gruppresor. Upplever att Leader har mycket stor acceptans lokalt, bortsett från hos de lokala nostalgifundamentalisterna, en skara i avtagande.

Koppling till andra projekt

Erfarenheten av samverkan inom leaderprojekt är att medel sökts för gemensamma projekt från både kommun och RAÄ. Det förra för att förbättra informationen i bruket och det senare för upprustning av ett f.d. smedsbad. Målet i första fallet är att på stället berätta om byggnadernas funktion. Därmed tillmötesgås önskemål ur de publika undersökningarna 2011 och 2013 om bättre information. Projektet är ett komplement till nu avslutad upprustning av besökscentrum. Det andra gör Lanchashiresmedjan intressantare som besöksmål genom att kunna berätta om arbetsveckan för de som började veckan söndag kväll och fick gå hem, nybadade, lördag kväll.

Leaderprojekt

Kan tänka sig att driva leaderprojekt igen, men möjligen inte, om det inte går att skynda på tiden för betalning av projektpengar. Ytterligare motiv för avstående är all pappersexercis, som man i och för sig över åren tycker ha blivit bättre, till exempel den nya blanketten för slutredovisning.

Övrigt

Tycker att man tillsammans med övriga leaderområden ska fortsätta att lobba för att få EU att minska kraven på pappershantering. Tror att många av projekten bygger på ideella insatser från personer med begränsad erfarenhet av pappershantering.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Nya försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	0,5
Antal personer som fått del av nya försörjningsmöjligheter	2
Bevarade försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	1
Antal personer som fått del av bevarade försörjningsmöjligheter	2
Bevarade företag	2
Antal inflyttade permanentboende	4
Antal nya dagbesök	6 569

Nya eller förstärkta varumärken:

”Café Strömsberg”, ”Nostalgimuseum” och ”Strömsbergs bruk”.

Efterlämnade fysiska resurser:

Tillgänglig källmiljö med informationsskyltar. Renare bruksdamm. Bättre promenad- och körvägar. Snyggare och tydligare parkanläggning. Renoverat tak över skogsbruksmuseum. Renoverat och mer informativt besökscentrum.

Uppnådda mål, kvalitativa

Samarbetsklimat:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Bättre dialog mellan de boende som nu vill åt "samma håll". Ett antal arbetsgrupper har etablerats.

Transporter/ kommunikationer:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	"Picknickbussen", nya turer på busslinje 511 lördagar och söndagar mellan Tierp och Strömsberg.

Bevarande av naturvärden:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Tydligare park, vackrare vatten. Två tillgängliggjorda mytomspunna källor. Gamla stigar har öppnats och körvägar har gjorts som går nästan ändan fram till källorna.